

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b29311342>

CONCERTATIO MEDICA
DE FEBRE PVERPERALI,

QVAM

PRO GRADV LICENTIATVS

OBTINENDO,

AUSPICE DEO,

ET PRAESIDE D. D. IOS. HIPPOLYTO

VNANVE

ANATOMES PROFESSORE,

SUSTINEBIT

REMIGIVS SARRIA, BACCALAVREVS

MEDICVS, REGI ANATOMES AMPHITEATRI

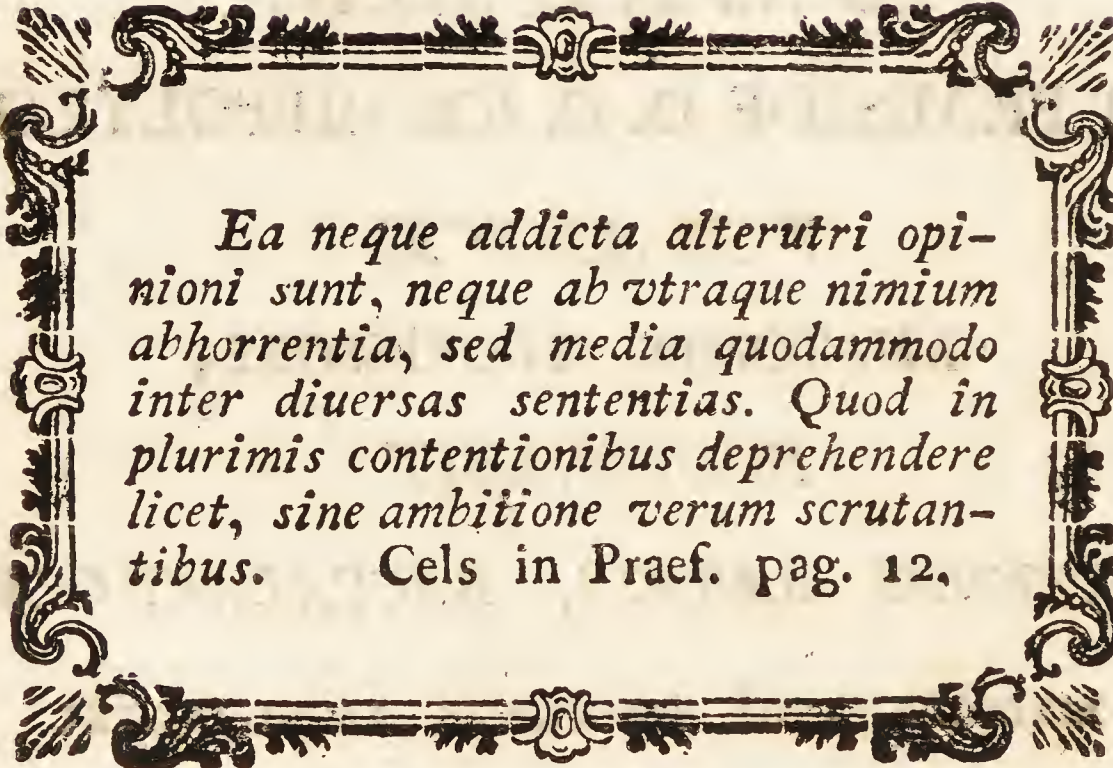
ALVMNVS,

IN REG. AC PONTIF, DIVI MARCI

ACADEMIA,

DIE APRILIS ANNI c18cclxxxix.

LIMAE TYPIS DOMVS ORPHANORVM,

*Ea neque addicta alterutri opi-
nioni sunt, neque ab utraque nimium
abhorrentia, sed media quodammodo
inter diuersas sententias. Quod in
plurimis contentionibus deprehendere
licet, sine ambitione verum scrutan-
tibus. Cels in Praef. pag. 12.*

TITULARIS PHYSICA.

*Splendida Astronomorum Pambamarchiensi
in monte Beatificatio, a solis radiis nubi
glaciali liquescenti immixtis, fractis,
hincque repulsis, orta.*

Mirandum editissimo Pambamarchiae monte Academicis in Peruviam missis se se obtulit phaenomenon: dies Antarcticis Populis illucescebat Sole summa Antium iuga irradiante, cum procul resonantia aibus virgulta canoris Astronomos ad Aurorae contemplationem excitarunt. Erant hi spissis vaporibus obsiti, qui sensim a Sole rarefacti occasum versus circum nubem glaciale glomerabantur, in centro densam et superficie inaequalem, in limbo rariorem, decemque hexapedibus ab spectantibus Physicis e regione semotam. Hanc dum illi attento animo intuentur, ecce miraculum! Quisque velut in speculo vmbrae suam ad amussim depictam conspicit, caputque umbrae tribus aut quatuor arcibus redimitum, tanta luminum varietate, et fulgore micantibus, vt iam se relatum inter Diuos beatum aeterne futurum laetaretur. Placeat eos ipsos Mercurii nostri ore loquentes audire. „Era esta una especie de Apoteosis en que viendo cada espectador adornada su cabeza de una gloria, ù aureola formada de tres ó quatro coronas concéntricas de un color muy vivo, cada una con las mismas variedades que el primer arco del Cielo, gozaba tranquilamente el placer sensible de reputar destinada a sí solo la brillante guirnalda que no descubria en los otros. Como al mismo tiempo que el Sol forma los enunciados Iris sobre los vapores que superan la cumbre de los Cerros, sus rayos, que embisten las nieves que rodean á estas, rechazados y des-

,, compuestos forman un trono de la misma hermo-
,, sura, se debe creer que estos sitios son la imágen
del Tabor (a). Bona si sua norint PERVENSÉS!

Incolas, audito prodigio, de origine dimicasse
fertur, credentibus aliis Deum aliquem de coelo
descendentem gloriam in montem detulisse : vel
Patrem Phœbum novos hospites illis regionibus
miratum salutatum venisse ; aliis vero missam de
coelo tantum Iridem fuisse, quae

Mille trahit varios aduerso Sole colores.

Quae ultima opinio veritati physicae con-
gruit quam maxime. Etenim cum sub eadem linea
Sol in horizonte oriūo, Physici in sublimi mon-
tis fastigio, nubis ad occasum reperiretur : vmbra
spectatoris, radiis luminosis huius corpus a tergo
ferientibus, proiciebatur in nubem, et veluti in
speculo pingebatur distinctissime. Qui vero vtrinque
per spectatoris latera radii in nubem directe inci-
debant, ab aquae guttis, in quas illa Solis calore
sensim resoluebatur, non aliter refringebantur, et
refracti reflectebantur, quam a nube rorida fieri
solet, ARCUM PACIFERUM in aere effingente.
Cur ergo arcus interior circulus integer ; caeteri
dimidiati respiciebantur ? Cur extimus arcus al-
bus ; interiores vero miris coloribus variegati ? Cur
tres isti, omnes primarii ? Cur eorum amplitudi-
nes, et colores crebro inconstantes ? Cur quisque
suam, non socii conspiciebat imaginem ? Et cur
denique quo incedebat spectator, eo coronata fi-
gura sequebatur ? Apollinis Albionis Oraculum con-
sultum ito.

(a) *Mercur. Peruano. Tom. 4 Pag. 23.*

TITVLARIS MEDICA.

FEBRIS PVERPERALIS, neque est nouum febris genus Antiquis ignotum: neque ab una eademque proficiscitur causa.

Mulier enixa interdum feбри laborat, symptomati-
bus immitibus, causis latentibus exitiali. Primis vt
plurimum a partu diebus (1) horrorprehendit
puerperam, quem calor excipit ingens, pulsus
intra minutum primum a nonaginta ad triginta
et centum ictus assurgente. Accessio sudore suc-
ce-

(1) Pierumque secundo ad duodecimum vsque diem post partum adoritur. raro ante febrim lacteam. rarissime, si vnquam, tertia vel quarta puerperii hebdomade praeterlapa. *Selle Pyretologia pag. 283.* Incipit interdum ante partum, et in ipso partu. *Burserius Inst. Pract. edit. in 4° t. 1 pag. 317.* Ad latuatas refero partum praecupantes.

cedente imminuitur, intermittentium, aut erraticarum febrium modo reuersura. Progrediente morbo accessiones confunduntur, idemque feruor indesinenter fatigat. Ex quo horror naturae bellum indixit, mirum quot se exserunt symptomata! aegra mens stupet, delirat, vel periculi nescia laetatur. Memini formosam puellam decima octaua morbi die, placide inter risus occubuisse. Deiciuntur vires, anxietas, nausea, vomitus, dolor in epigastrio, hincque ad alias partes protensus, abdominis inflatio (2), alui fluxus, conuulsiones, et nondum nobis sub coelo Limano visa exanthemata, caeteraque iunctis viribus impetunt: vel ex alio aliud ferocius sobolescit, cicurandum difficilius, quam Lernaee paludis septem capitibus occidenda HYDRA; et si HERCVLES clauam suppeditet, adsitque IOLAVS, candenti ferro malignum cruorem cohibens.

Interim lac, et lochia, notante LEACKIO (3), ex ordine fluunt. vtrumque vero humorem suppressi, vel saltem imminui ad hoc vsque expertus sum

(2) Symptoma febris puerperarum essentiale, dolores, atque intumescencia abdominis. *Selle Med. Clin. Vol. 2. pag. 151.* Consentit *Nathaniel Hulmius A Treatise on the puerperal Fever.* Vidi nihilominus febre puerperali enectam, toto morbi decursu ventrem sine doloribus, et demissum habuisse, diarrhoea biliosa copiose fluente.

(3) *Burser. l. c. pag. 316.*

sum. Quinimo lac, et lochia redeuntia pulus
pacatiore reddito, felix auspiciam dedere (4).
Et si acutorum ergo hic morbus decursum
absoluat suum (5), nihil critici, nisi dia-
rrhoeam habet (6); frequentius natura debe-
llata, elusis artis viribus, miseranda genitrix fato
concedit.

EDVARDVM STROTHERIVM primum fuisse
fertur, qui descriptam aegritudinem opusculo
anno 1718 Londini edito, depinxit, *fe-
brisque puerperalis* nomine donauerit (7).
Ab

(4) Licet alia symptomata videantur cessasse, si
tamen pulsus persistat valde frequens, et celer, et non
remittat febris pro ratione, haud fidendum sane est;
nam breui ingrauescere, atque exacerbari tunc omnia
solent. *Burs. l. c. pag. 322.*

(5) Intereunt autem aliae alio tempore, prout cor-
pus, et affectio se habet. verum vnum ac vigesimum
diem non excedunt; frequentius ita accidit. *Hippoc. de
Mulier. Morbis l. 1. c. 37.* Inde *Sydenhami* spectatio
cum prima conamina eum fallebant, quia singulo quo-
que die curationis negotium magis magisque extra aleam
ponitur, et si aegra vigesimum diem superauerit, iam fere
in vado est. *Dissert. Epistol.*

(6) Si ab ea pulsus tardior, rariorque eficitur,
symptomata placantur; contra symptomata est. *Hulmius.*
In genere, quae intra tres primos partus dies prorump-
pit, lethalis; quae post septimum, aut nonum, deficien-
tibus lochiis, utilis esse consuevit. *Riuerius Praxi Med.
pag. 374.*

(7) Quod si enim hoc nomen certae cuidam mor-
borum speciei imponere velimus, optimo iure illa ita
nuncupatur, quae ex peculiari, et puerperis tantum
solemni conditione ortum trahit. *Selle Pyretol. pag. 284.*

Ab eo tempore scriptores Medici nouis obseruationibus, et coniecturis eius historiam illustrare, ornareque coeperunt; ingentes maxime rerum naturalium cultores Galli, et Angli homines. Vtinam quantum luminis, et honoris scientias excolentes humano generi afferunt; tantum gloriae, et honestatis non detraxerint, antiquas Romani, et Carthaginensis imperii inimicitias ad internecionem ferentes! Hinc in aegritudinis natura, et causis statuendis diuersam sententiam sequuti, eo se animorum ardore gerunt, quasi de maris imperio tuendo ageretur. *Cum haec per multa volumina, perque magnae contentionis disputationes a Medicis saepe tractata sint, atque tractentur, subiiciendum est quae proxima vero videri possint (8).*

Neque mihi inuidiae, aut ignorantiae vertatur, si antequam cum vtrisque congrediar, FEBREM PVERPERALEM priscis proisus cognitam fuisse aetatibus affirmem; adeoque STROTHERIO nihil praeter nomen deberi. HIPPOCRATES equidem tum PHILINI, EPICRATIS, DROMAEDAE coniugum: tum feminarum mendacium foro, apud frigidam aquam, et in Cyzico ex partu laborantium, illis coloribus expressit, atque adumbravit icones, ut qui febres puerperales eas referre neget, has nunquam obseruasse, aut nunquam immortalia optimi senis scripta legisse, palam fateri teneatur (9).

Quin Veteres aegritudinis causas prosequuti sunt, et haud sine veri specie in vtero collocarunt;

(8) *Cels. in Praef. pag. 12.*

(9) *In Epidem. Chartier. t. XI. pag. 104, 106, 113, 249, 250, 252, 282, 308.*

runt; quatenus ex partu quid in eo dilaniatum putrescit, vel lochia restringuntur. Monet GALENVS *ton lochioon kenoosin* antiquorum non de menae sanguinis euacuatione, sed cruoris infecti purgatione esse intelligendum (10). Fateor id semper non euenire; sed in regionibus calidioribus frequentius accidere, diu iam docuisse videtur Iudaeorum Legislatorem rerum magistra experientia. Iccirco auscultandi minime sunt Angli quidam Medici, veluti ex tripode Delphico, decernentes sanguinem de viro post partum scaurientem, aequè blandum, insonem aequè ac cruorem esse sauciatis de vasculis effluentem

Quae tamen opinio cum in eorum animis alte insederit, non in viro; sed ducibus HVLMIO, et LEACKIO in omenti, et intestinorum tenuium, gestationis tempore compressorum, inflammatione causam febris principem adesse contendunt. Quid enim aliud, inquit, demonstrat Anatomes, Cereris fax, qua oculi Microcosmi sinus irrimantur? An ne in febre puerperali extinctis, vterum illaesum, atque innocens; omentum vero, et intestina inflammata, pure suffusa, aut gangrena exesa patefecit? Sed horum virorum pace dicam, contraria ostendere SWIETENI, POVTEAVI, GASTELERI, FAVCKENI, aliorumque inquisitorum sectiones (11). obstare experientiam WHITEI viri Angli, qui in vndecim puerperis febrim illam nullo sanguine misso profligauit (12); quod abs dubio

(10) *Hipp. de Morbis Mulier. lib. 1. cap. 37...*
63. *Galen. Comment. in Epid. Chartier l. c. pag. 104.*
282.

(11) *Van Swieten in Boerh. aphor. 1329. Burs. l. c. pag. 300.*

(12) *Burs. l. c.*

dubio fieri non potuisset, si dira tenerorum viscerum inflammatio causam morbum continentem praestitisset. Et cur praegnantēs, potius quam enixae eiusmodi inflammationem non patiuntur, cum sub illa conditione comprimantur omentum, et intestina; sub hac vero ab omni pressione libera sint?

Ita hercle eos criminantur GALLI, qui praeeunte LE ROY (13), cui suffragatur SELLE, Germaniae clarissimus Clinicus, neque a lochiis cohibitis, neque ab vteri intestinorumue inflammatione; sed a lacte in corporis intima tetropulso, et errante febrem deducunt. Quam sententiam multis, ut solent, argumentis demonstrasse confidunt. Summa tribus capitibus includam. I. Corpus muliebri filiis enutriendis destinatum suis, ita structum coagmentatumque est, ut quam primum concipit, humorem lacteum praeparat, vasculis lactiferis vteri, ab optimo ASTRUCIO detectis, secernendum, et in foetus alituram perficiendum (14). Edito partu, latex ille in mammas ascendit, atque implet perennes fontes proli futuras. Quod si casu aliquo contingat, ut lac aut non secernatur, aut secretum in sanguinem refluat, neque interim lochia albicantia a lacte regurgitante sanguinem purgent: necesse est magnas in corpore turbas excitari, Natura fine frustrata suo. Id meridiana luce conuincunt apoplexia, peripneumonia, tumores interni, et externi a metastasi lactea nascentia, et reliqui morbi, quibus afficiuntur matres, quae vbera non porrigunt natis. Atque ex eo fonte puerperalem etiam febrem prouenire patet, quod immediate lactis retrogressionem sequatur, vel ea ineunte flaccescant mammae. II.

(13) *Premier Memoire sur les fieures aiguës.*

(14) *Maladies des Femmes t. 1. pag. 12.*

II. Reseratis cadaueribus a febre puerperali peremptarum, viscera abdominalia humore lacti corrupto simillimo suffusa conspiciuntur. Has lactis errantis effusiones existere probauit felicissima praxis Clari DOVL CETI, qui cum anno 1782 febres puerperales in Nosocomio Hotel-Dieu pestilentiae in modum saeuirent, quo et lactis remanentis factas in abdomine concreciones, et effusiones vi eiiceret, futuras impediret, in ipso morbi insultu radicem ipecacuanhae exhibebat, quo factum fuit vt luctuosae strages cessarent (15). III. Exercitissimos clinicorum, imo et totum genus humanum expe-

(15) Anno 1782 proxime elapso, cum febres puerperales in Nosocomio Hotel-Dieu complures foeminas a partu corripere, et cito necarent, quod ibi saepe accidit ob aerem fortasse noxiis aegrotantium halitibus contaminatum, vt in Nosocomiis crebro fieri solet, nec ratio vlla inueniretur quae tantam morbi perniciem auerteret; Clarissimus DOVL CETVS vtilissimam demum iis medendi methodum excogitauit, qua omnes, vt fertur, seruatae sunt deinceps. Nempe mox in ipsa morbi inuasionem dabat grana quindecim radicis ipecacuanhae in duas doses diuisa, interuallo vnus horae cum dimidia sumenda. Repetebat remedium eadem dosi et ratione mane postero, siue imminuta essent symptomata, siue non. Redibat ad idem medicamenti genus tertio, et etiam quarto, prout e re videbatur. Interuallis mixturam cochleatim porrigebat ex duabus vncijs olei amigdalorum dulcium, vna syrups althaeae, et granis duobus Kermes mineralis. Potui vero dabat liberaliter decoctum seminis lini, aut radicis scorzonerae, syrupo althaeae edulcatum. Circa septimam vel octauam diem propinabat eccoproticum, idque iterabat postea, prout opus erat, ter vel quater. *Journ. de medec. t. 58. pag. 448. Burs. l. c. pag. 328.*

experientia, ita lac repressum omnium calamitatum puerperarum authorem esse conuincit, vt mammis turgescens laetentur quam maxime, rem in tuto esse positam credentes; contra flacescentibus illis acerbo moerore tangantur. Haec sunt praecipua Gallorum momenta, in quae animaduertere oportet: 1. Vascula vteri lactifera, et foetus ex humore lacteo nutritionem, inter imaginationis figmenta a peritis Anatomicis numerari (16). Nec comprehenditur cur lac, liquor adeo dulcis, blandus, et corpori amicus, in sanguinem repulsus, et cum eo denuo circumiens, tam insolenter, et ferociter noceat (17). Cur enim id semper non efficit in iuuentis diuitibus, quae venustatis conseruandae gratia, vbera non porrigunt natis? Sed adsunt clarissimorum virorum obseruationes, quibus docemur extitisse *febres puerperales*, toto vehementissimi morbi stadio lacte libere, imo et vberius manante.

Quod hercle maximo argumento est: febrem illam perpetuo a lacte represso, aut remeante minime prouenire: tumores, similesque metastases, in quibus lac incusatur, lochiis supressis, vel limphae acri redditae, et in tella cellulari huc illuc accumulatae, potius deberi (18): exque eo quod matres

2.

(16) *Albinus, Haller, Caldani, Azzoguidius, Burs.* l. c.

(17) Si ergo lac non degenerauerit longiori mora in mammis, vel per febrim validiorem mutatum fuerit, non turbabit vllas functiones corporis dum sanguini denuo admiscetur. Si autem lac vtrumque degenerate incipit ab humoribus sanis, facili negotio illud vitiosum per vrinas aliasue excretiones expelletur. *Van Swieten* l. c. t. 8. pag. 284. edit. in 8°.

(18) *Gerherdus Fauvarq.* in *Dissertatione de Lochiorum metastasi* turbas quae primis a partu diebus ob-

ad vbera propria filios alant, haud omnino praeservari ab iisce morbis, quibus non lactantes cruciantur.

2. BURSERIVS scientiae clinicae catissimus vir, anquisitis observationibus luce clarius ostendit, materiam purulentam lacti, et caseo similem saepissime abscesibus tam internis, quam externis reperiri, vbi nulla penitus aderat lactis aberrantis suspicio (19). Flosculi ne isti caseati medio pure natantes principia sunt concretionis illius, vi cuius carnes animalium aqua maceratae, aut limpham coagulabilem sero solutam, in cristalla glaciari, spermatis caeti aspectu et usu simillima, tentamina nuperrime instituta persuadere videntur (20)? 3. *Latissimus campus hic patere fatur celeberr. MEKELIVS in errores hinc oriundos in Medicina animaduertendi, qui in practicis libris saepe occurrunt. Saepius mihi in praxi visum est, ab anniculis et medicastris absque fundamento lactis in sanguinem regressum, tanquam causam morborum fere omnium secundum illorum sententiam accusari, qui puerperas post pueperium infestant (21).*

Quae quidem ab vtraque parte disputata, opinionum varietas, diuersas quoque medendi methodos induxit. Qui lochiorum suppressionem, et vteri inflammationem cum antiquis, aut intestinorum cum LEACKIO, causam morbi proximam

B

cons-

seruantur lochiis, que vero post febrem lactariam, lacti adscribit. Additque in metastasi lactis mammas flaccescere, in lochiorum aberratione turgere posse.

(19) L. c. pag. 295.

(20) *The New Annual Register, anni 1795. Philosophical Papers pag. 145.*

(21) *Burs. l. c. 294.*

constituunt, iteratas venae sectiones commendant. Triste exemplum vidit HOFFMANVS (22). Quidam Archiater sexies modo ex brachio, modo ex pede intra septem dies sanguinem puerperae missit. Sed sub ultimo fatali ictu caliginantibus oculis lethali lypothimia perit. Cadauere aperto, in toto vasorum systemate vix aliquot sanguinis cochlearia restabant. Huius exempli strenuos habemus imitatores. Qui contra cum WITEO putrefactiones tantum conspiciunt, religiosissime, ast non sine crimine, a venae sectione abstinent. Medium tenuere beati.

Ego vero quid in re, vt difficillima, sic etiam necessaria, experientia didicerim, aut coniecturis sim assequutus, paucis exponam. Quam primum concipit mulier spasmodica irritatione vterus eius afficitur, et mirabili illa sympathia, qua vel dissitas corporis partes in consensum trahit impraegnationis phenomena producit. Vis haec irritabilis, vt et sensibilis partus nixibus increscunt, nec nisi pacatissima mentis, et corporis quiete seruata, simulque lacte et lochiis ex oordine fluentibus sedantur (23). Accedente igitur causa quauis statum illum irritabilitatis intendente, seu has functiones conturbante spasmis vbique excitatis, febris nascitur.

Quum

(22) Hoffm. *Medic. Rat. Systemat.* Vel unica venae sectione in puerpera temere instituta, lethalis fuit *Sydenh l. c.* Vide *Suuiet. l. c. pag. 316.*

(23) Consuli meretur eximium opus *Medical Dictionary* a Motherby, et Wallis, Londini editum ann. 1795. verbo *Puerperilis febris.*

Quum autem conditiones physicae dispositiones a puerperio inductas comitantes, vti et causae occasionales ipsas lacescentes variae sub diversis circumstantiis existant; febres vtiq; quae ex virarum congressu, veluti ex continenti causa proficiscuntur, nomine quidem, plurimumque symptomatum similitudine vnae; specie attamen, imo et genere distinctae erunt.

Itaque observatur febris puerperalis. 1. inflammatoria, aura frígida incaute a puerpera suscepta, corpore existente puro, lacte, et lochiis subito cohibitis: quae peritonitidem Anglorum, vel metritidem veterum constituit, prout haec viscera gestationis, aut enixus tempore vexata stimulum prouocant, aut excipiunt, hicque titillando illuc sanguinem confluere sollicitat. 2. Putridae: a) a cacochylia gastrica gestationis mensibus, vel sub-puerperio, dietae abusu aggesta: b) a putridis miasmatis aerem inficientibus, vti in Nosocomiis: c) a lacte in mammis alterato dein in sanguinem resorpto: d) a lochiis et secundinarum deliquiis cauo vtero detentis, corruptis. Ab his omnibus sanguis conspurcatur, quam natura per vterum, via enixarum conferentissima purgare contendit; sed restrictis spasmo vasculorum ostiolis refluit humor ad extimam superficiem, ad tubas, ad intestina, ad peritoneum. Inde inflationes, tormina, diarrhae: inde quoque tumores, et inundationes lactae post mortem repertae. 3. febres compositae, et complicatae ex utroque genere, principio inflammationis signis apparentes, protinusque in putridas conversae. Quae omnium communissimae habentur, et sunt.

Quae

Quae tria puerperalium febrium genera legitima nominanda sunt, quo distinguantur sedulo ab aliis febribus de se minime puerperalibus, sed quae earum larvam induere solent. Huc spectant febres stationariae, in quas puerperae pronae sunt, veluti in biliosas Limae vere adulto pullulantes: febres etiam quae pregnantibus conficere solent, et instante partu veluti ignis sub cinere silent, donec febris lactea ad orientem, huic implicatae extemplo exardescunt.

Cum ergo haec ita se habere experientia et ratione moneamur, plane constat FEBREM PVERPERALEM non esse singulare morbi genus ex eodem fonte ubicumque scaturientem (24). Itaque lites Anglos inter et Gallos intercedentes, aemulationis satiandae, et ingenii ostentandi causa umbratilitate effictae videntur. Assentiendum ne illustri BURSERIO FEBRES PVERPERALES gastricis includenti? Cur quanto partui proximius inuadunt, tanto seuerius saeuunt? quare matres, quae duodecim ab enixu horis vbera praebent infantibus, minus lactea febre, quam quae secundo, aut tertio die hoc opus committunt, plectuntur? Quando lac, et lochia suppressa, ut effectus; quando ut morbi causa habenda sunt? facilis ex dictis responsio.

Curationem quod attinet: irritationem et sensibilitatem excedentes compescere, a) causas morbi ablegando, b) spasmis frenum iniiciendo, c) naturales denique aeconomiae animalis leges instaurando, hoc Medici munus dieta, et therapeutices auxiliis obeundum. DI-

(24) Inde tam varius morbi decursus, ut notante Witheo vix duo auctores reperiantur, qui eadem ratione hanc febrem descripserint.

DIETA.

Puerpera, a) in cubiculo amplo, temperato, et sub obscuro degat: b) caueat animi perturbationes, et violentas corporis iactationes; sed prudenter resideat, et cito quoad fieri posset e lecto surgat, puerum vberibus applicet, fascias ventrem constringentes soluat, lochiorum et lactis fluxus reuocandi causa: c) munditiei summe studeat, et aer caute renouetur, cuius defectu in nosocomiis in pestiferos incidunt morbos, et infeliciter pereunt. d) Blandis verbis puerpera mulceatur. spes alit miseras; sed exulent custodes garrientes, et importunae visitationes, earum inprimis muliercularum, quae balsamis litae, et aquis fragrantibus lotae odores spirant. Facete MONTAGNVS: *optima femina, quae non olet.* e) Potus sit refrigerans, diluens, ex hordeo aut sero lactis, egelidus sumendus: iuscula, quibus vtuntur nostrae, criza vel lactucis illis incoctis temperata, parca et reppetita manu propinentur.

THERAPEUTICE.

Status inflammatorius. a) Intestina clystere emolliente eluito: b) reserata vena, quantum opido satis erit, sanguinem mittito; si lochia tantum imminuta, ex pede; si ex improvise omnino supressa, immania ad caput, pectus, vterum simptomata, ex brachio. Iteranda ne sit, aut non? ex sanguine partu amisso, pulsus, et dolorum cremento, morbi stadio, aliisque secundum rationem indicantibus, prudenter discito. ne te fallat pulsus celeritas ab irritabilitate excitata. c) Aluum blande laxato. N. 1. N. 2: d) transpirationem moueto N. 3. N. 4: e) abdomen inungito. N. 5.

Status putridus, a) DOVL CETI methodum sequitor: b) corticem peruuanum mature exhibe-
to: c) aetheris, vel spiritus vitrioli dulcis aliquot gut-
tas instilla; si pulsus plenus, calor ingens: im-
mo et ferocientium spirituum insignis domitoris,
tincturae opii paucas guttas, modo ventrem to-
taliter non cohibeat. Pulsu vero existente de-
bili, viribusque fractis, mixturam camphorae vni-
to. N. 6.

Monitum. In febris puerperalibus laruatis
proposita remedia deseruiunt, praesertim vero iuuat
harum ingenium exacte inquirere; quae enim eisdem
sub aliis circumstantiis profuere, sub his quoque
maxima vtilitate adiunges, conditionibus pensitatis
ex partu prouenientibus.

Observatio. Nuper in consilium Cl. Clini-
corum, PRAECEPTORIS nimirum GABRIELIS MORENI,
DOCTOR, VILLALOBOS, et EGOAGUIRRE, illustris Senato-
ris Coniugis curam gerentium, accitus fui. Haec, quae
aspectu rubicunda, aetate et sanguine florebat, ges-
tationis tempore tertianis duplicatis afflicta fuerat,
venae sectionibus, et opiata corticis peruuaniani ab
ill. Masdebal commendata, saepius abactis Partu
laborioso leuata, proximis diebus redidit tertiana
illa, subdole puerperalem febrem simulans: du-
plicatis paroxysmis quotidie incresebat: caephalal-
gia, narium leui haemorrhagia, tumoribus duris,
resistentibus, dolorosis, vtrinque sub hypocon-
driis iacentibus stipata. A quibus omnibus venae
sectione tribus vicibus instituta, clysteribus pror-
ritatis intestinis, et opiata denuo liberaliter exhi-
bita, praeter spem incolumis Senatrix euasit. Opiatae
vsu, pusana antiphlogistica largiter superbibita,
exeretiones proliciebantur, et aluo soluta tu-
mores disparuere, a cibariis certe in colli ar-
cubus

cubus congestis, et induratis orti. Ast aegrae alteri, febre puerperali inflammatoria decumbenti, opiatæ vsus, sanguinis missione ommissa, infeliciter cessit. Recurrentes paroxysmi imposuerant Medico febrem de tertianarum genere esse. Adeo interest Clinici prius naturam morbi exquirere, quam eius moliri curationem!

FORMULAE MEDICAMENTORVM.

STILVS NOVVS

STILVS VETVS

N°. 1

Rec. Olei Amygdalar. d.

s. i. r. e. vnc. ii.

Mann. Calabr. vnc. i.

Subige, sensim addendo

Decoct. emoll. vnc. iv.

M.

Dosis integra simul, aut partitis vicibus propinet.

N. 2

Rec. Natri Vitriol. Sal. Mirab. Glaub.
vel

Magnesiae Vitriol. drac. i. . . . Sal. Cathart. Amar.
multa aq. dilut.

reperat. 3tia, vel 4ta

quaque hora, donec
alius blande expurgetur.

N. 3

Rec. Kali Acetati drac. sem. . . . Terra Foliata tartar.

Vini Antimon. gut. xxx.

vel Antim. Tartar. gra. $\frac{1}{4}$

Aq. distill. vnc i.

Syrup. de Althea dr. ii.

M. F.

M. F. Pot.

4ta, vel 5ta hora cum
largo ptisanæ tep. haustu
exhibend. vt sudor eliciatur.

N. 4

Rec Aq. Ammoniae. Acet. . . . Spirit. Mindereri.
Aq. Menth. sativ. aa vnc. i.

M. f. haust.

cuius dos. cochlear i, aut ii.
in eundem usum (n. 3),
et eadem methodo.

N. 5

Rec Spirit. Ammoniae comp. Spir. volat. sal.
drac. ii. Ammon.

olei cuiusuis emoll. vnc. i.

M.

N. 6

Rec. Camphor. drac. i.

Spirit. Vini rectific. gut. x.

Gumm. Arab. drac. ii:

tere simul, gradatim affun-
dendo Aq. vel Acet lb. i.

M. f Mixtur. Iulepum a Camphora
Cochleatim exhibenda.

Nota. Collegii Londinensis Nomenclaturam (ob-
servations on the Pharmacop. 1788) Gallicae No-
menclaturae praeferimus, quoniam haec nescio
quid iniucundi habet, et admodum in Latio pe-
grini.

CORRIGENDA.

<i>Pag.</i>	<i>Lin.</i>		<i>Lege</i>
3	1	pulus	pulsu
5	21	An ne	Non ne
8	23	tella	tela
	33	Gerherdus	Gerhardus
9	10	maceratae	maceratas
10	2	Quidem	Quidam
11	22	deliquiis	reliquiis
	23	quam	quem
	28	diarrhae	diarrhoeae
	29	lactae	lacteae
12	23	die	dei
14	30	prorritatis	prorritatis

CONTENTS

Page	Chapter	Page	Page
1	Introduction	1	1
2	Chapter I	2	2
3	Chapter II	3	3
4	Chapter III	4	4
5	Chapter IV	5	5
6	Chapter V	6	6
7	Chapter VI	7	7
8	Chapter VII	8	8
9	Chapter VIII	9	9
10	Chapter IX	10	10
11	Chapter X	11	11
12	Chapter XI	12	12
13	Chapter XII	13	13
14	Chapter XIII	14	14
15	Chapter XIV	15	15
16	Chapter XV	16	16
17	Chapter XVI	17	17
18	Chapter XVII	18	18
19	Chapter XVIII	19	19
20	Chapter XIX	20	20
21	Chapter XX	21	21
22	Chapter XXI	22	22
23	Chapter XXII	23	23
24	Chapter XXIII	24	24
25	Chapter XXIV	25	25
26	Chapter XXV	26	26
27	Chapter XXVI	27	27
28	Chapter XXVII	28	28
29	Chapter XXVIII	29	29
30	Chapter XXIX	30	30
31	Chapter XXX	31	31

